

Landbrugsstyrelsen
Att.: euogerhverv@lbst.dk
j.nr. 20-23314-000042

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar til udkast til bekendtgørelse om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder og tilhørende vejledning

Hermed følger Landbrug & Fødevarers bemærkninger til bekendtgørelsen og den tilhørende vejledning.

Høringssvaret består af to dele:

- En overordnet første del, hvor vi kommenterer på bekendtgørelsens muligheder og begrænsninger i forhold til at få etableret så mange minivådområder som muligt - og forudsat i vandområdeplanernes indsatsprogrammer.
- En faglig og mere specifik anden del, hvor uddybende bemærkninger til bekendtgørelsens enkelte afsnit og paragraffer findes.

Kollektive virkemidler, herunder minivådområder, er helt centrale elementer i en omkostningseffektiv indsats for at sikre varige reduktioner af udledningerne af næringsstoffer til vandmiljøet, som samtidig gør det muligt at opretholde en stor og konkurrencedygtig landbrugsproduktion.

Rammerne for udrulningen af den kollektive indsats er af overordentlig stor betydning for landmændene. Incitamenterne for at være i ordningerne med skal være så store så mulige og barrierer af enhver slags skal fjernes eller mindskes. Derfor er det afgørende, at eksempelvis denne bekendtgørelse med tilhørende vejledning gør det både muligt og attraktivt at etablere minivådområder i stort omfang.

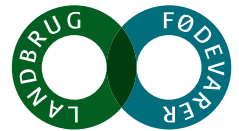
Overordnede bemærkninger

Der er i høringsmaterialet forslag til både positive og negative ændringer af ordningen i 2021, ligesom en række forhold er uændrede, til trods for, at de også bør revideres.

Det er positivt, at der er sket en opdatering af datoerne for ansøgningsrunden i 2021, herunder at ansøgningsfristen er rykket, så oplandskonsulenterne nu har bedre tid til at nå at få færdiggjort ansøgningerne.

Det er ligeledes positivt, at kravene til udformning af bassinerne er justeret, så de fremadrettet er opgjort som forudsætninger i stedet for kriterier. Det forventer vi alt andet lige vil gøre det nemmere at lave en forholdsvis sikker sanktionering i stedet for tab af hele tilskuddet, hvis der er mindre fejl i udformningen.

Desværre er der en række ændringer, som i uændret form vil få negativ indflydelse på etableringen af minivådområder. Særligt alvorligt er bekendtgørelsens formulering om at der ikke kan gives

tilskud til et minivådområde, hvis det er beliggende i vandløbsoplandet til et vådområde. Det kan, såfremt ordlyden fastholdes, betyde, at meget store arealer i praksis vil udgå som mulige steder at placere minivådområder. Typisk vil vådområdet ikke eller kun i mindre omfang reducere N fra selve vandløbet, der gennemstrømmer vådområdet. Derfor vil det være gavnligt og effektivt også at få reduceret N fra områderne længere opstrøms i oplandet, fx ved at etablere minivådområder eller andre kollektive virkemidler.

Det ødelæggende krav giver ingen faglig mening. Det skal derfor præciseres, at kravet kun omhandler beliggenhed i den del af oplandet, der afvander *direkte* til vådområdet; her kan der godt være tale om reel dobbeltindsats. Fastholdes den meget stramme, eksisterende ordlyd må konsekvensen logisk set også være, at der ikke kan stilles krav om målrettede efterafgrøder eller lignende i vandløbsoplandet til vådområder.

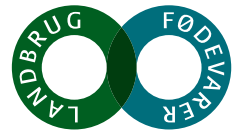
For så vidt angår kravet om koordinering med kommunerne skal det præciseres, at det i givet fald kun gælder ift. igangværende projekter – ikke andre områder, hvor der måske en gang i fremtiden kunne overvejes et projekt. Reglerne må ikke tillade forskellig fortolkning rundt omkring i kommunerne. Endvidere skal der være et tidskrav på tilbagemelding fra kommunen efter henvendelse fra oplandskonsulenten, fx to uger. Derved undgås det, at projekter strandede alene grundet manglende sagsbehandling i kommunen.

Det er endvidere uacceptabelt, at endnu en varslet lempelse – ophævelsen af kravet om mindst 80 % omdriftsareal i minivådområdets opland - trækkes tilbage grundet it-mæssige udfordringer i styrelsen. Vi foreslår, hvis det ikke lykkes at finde en teknisk løsning i tide, at kravet til omdriftsareal sænkes til 70 %, gældende indtil der kommer styr på teknikken. Alternativt kan der indføres et krav om, at oplandskonsulenten validerer N-effekten, hvis omdriftsarealet er under 80 %; oplandskonsulenterne er i besiddelse af analyseværktøjer, der kan beregne N-effekten for et givent område.

Det er ligeledes beklageligt, at etablering af matricelanlæg ikke bliver en mulighed i 2021. Der er brug for flere og ikke færre virkemidler. Men når det er sagt, skal der naturligvis være tilstrækkelig faglig dækning for de valgte virkemidler, og på baggrund af de kendte udfordringer synes det passende med en time out i 2021, indtil de forskellige udeståender er afklaret. Det er dog en forudsætning, at arbejdet med at få undersøgt og løst tingene skal prioriteres højt.

L&F ser et stort behov for, at der er så mange virkemidler som muligt at vælge imellem, både kollektive virkemidler og individuelle valgmuligheder for landmanden. Det midlertidige tab af filtermatricer som valgmulighed gør det endnu mere presserende at der bringes flere løsninger i spil. Nogle er allerede afprøvet og klar – herunder små vådområder og Intelligente Bufferzoner – og derudover skal der ske en klar og fokuseret satsning på at få udviklet, afprøvet og godkendt nye løsninger.

Bestemmelsen om, at der ikke kan søges tilskud til etablering af et minivådområde, når der er givet tilskud til forundersøgelse af vådområde bør åbnes op, så der tages højde for resultatet af forundersøgelsen. Hvis kommunen vælger at opgive at gå videre fra forundersøgelsesfasen eller justerer projektområdet, skal det være muligt for kommunen at "låse" arealer op til andre tiltag.

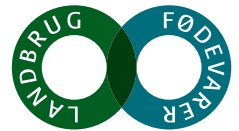
Specifikke bemærkninger fra SEGES

Kommentarer til vejledning

Placering	Tekst	Bemærkning
Side 9. Pkt 1.5	Drænoplanet skal placeres så gennemsnitseffekten af minivådområdet er minimum 300 kg N pr. ha åbent minivådområde.	Kravet til effekt bør nedsættes, så der er bedre overensstemmelse imellem områder, hvor der kan opnås tilskud til målrettede efterafgrøder og hvor der kan opnås tilskud til minivådområder. For at imødekomme dette foreslås det, at nedsætte kravet til 200 kg N.
Side 9. Pkt 1.5	Mindst 80 procent af drænoplanet skal have været registreret som omdriftsareal i Fællesskemaet 2020	Kravet til omdriftsprocent bør nedsættes til fx 70 %. I et normalt landbrugslandskab udgør markveje, småbiotoper mv let over 20 %. Kravet umuliggør dermed en lang række gode projekter. Det bør i øvrigt præciseres, at vurderingen af, hvorvidt dette kriterie er opfyldt, er baseret på Landbrugsstyrelsens opgørelse i forbindelse med udarbejdelse af en ansøgning. Ansøger har ikke mulighed for at sikre eller kende den faktiske arealanvendelsen (omdrift) på nabobedrifter.
Side 9. Pkt 1.5	Etableres minivådområdet med pumpe skal drænoplanet minimum være 50 ha (kravet fremgår 2 gange af punktoversigten)	Det bør i stedet fremgå, at hvis der søges tilskud til pumpe, skal drænoplanet være på mindst 50 ha.
Side 9. Pkt 1.5	Der må ikke være givet andre projektilsagn på arealet, hvor du ønsker at anlægge dit minivådområde, herunder må der ikke være ansøgt om et vådområde- eller lavbundsprojekt (etablering og forundersøgelse) på arealet.	Dette bør ændres, således at kommuner kan frigive arealer, hvor der er gennemført en forundersøgelse, hvis projektet er opgivet eller gennemført med et reduceret projektareal. Kravet forhindrer mange minivådområder, som

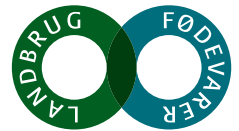
		efter kommunernes vurdering vil være hensigtsmæssige.
Side 17. 2.5	Det er ikke hensigtsmæssigt at placere et minivådområde i oplandet til et vådområde- eller lavbundsprojekt, der allerede er etableret eller hvor der pågår en forundersøgelse	Da der er etableret vådområder på næsten alle vandløbsstrækninger i oplande, der afvander til vandområder med indsatsbehov, vurderes det, at dette krav vil blokere for minivådområder i næste hele landet. Det bør ændres, så kravet alene vedrører det direkte opland til vådområder.
Side 17. 2.5	Det er derfor et krav, at du dokumenterer, der er sket den nødvendige kommunikation med din kommune eller lokale Naturstyrelse om dette.	Landbrugsstyrelsen bør tages stilling til, hvem der skal underskrive erklæringen, og lave en overordnet aftale med enten KL eller Naturstyrelsen om indholdet i denne opgave.
Side 21.	Ved delvis placering af minivådområdet på naboejendom laver oplandskonsulentet et udkast til tinglysningsaftale om projektet.	Dette er ikke en ydelse oplandskonsulenten udfører.
Side 25. 6.1.1	Minimum 80 procent af dit drænopland er registreret som omdriftsareal i fællesskemaet 2020	Samme kommentar som tidligere beskrevet.
Side 25. 6.1.1	Effekten af dit åbne minivådområde skal være over 300 kg N per ha minivådområde.	Samme kommentar som tidligere beskrevet.
Side 30. 7.2	Anlægges dit minivådområde på potentielt egnet areal (lerindhold <12 %), skal der etableres en lermembran	Inkonsistent med bekendtgørelsens bilag 3.
Side 43	Der vil ikke være behov for at anlægge en lermembran i minivådområdets bund på de arealer, der er klassificeret som egnet til minivådområder.	Inkonsistent med bekendtgørelsens bilag 3.
Side 43	Hvis du anlægger dit minivådområde på et areal der er klassificeret som potentielt egnet, er det et krav at du etablerer en lermembran.	Inkonsistent med bekendtgørelsens bilag 3.
Side 53. 13.2.4	Du kan finde de påkrævede logoer og tekst samt skilteskabelon under den pågældende ordning i	Linket henviser til en ikke-eksisterende side

	Tilskudsguiden på LBST's hjemmeside ved at følge linket "Krav til information om tilskud" http://lbt.dk/tvaergaaende/eu-reformer/landbrugsreformen-2014-2020/landdistriktsprogrammet-2014-2020/krav-til-information-om-tilskud-skiltning/	
Side 63. 16.	...der ikke må være områder, der er groet til i vegetation.	Formuleringen forekommer uhensigtsmæssig med henblik på en kontrolsituation med iagttagelse af eksisterende minivådområders tilgroningsstatus. Minivådområder, der indgår i måleprogram til fastlæggelse af effekt, er under betydelig tilgroning. Kravet bør ændres, så det er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Kommentarer til Bekendtgørelse

§6. stk 3. 2)	Drænoplanet afgrænses så gennemsnitseffekten af minivådområdet er minimum 300 kg N pr. ha åbent minivådområde	Kravet til effekt bør nedsættes, så der er bedre overensstemmelse imellem områder, hvor der kan opnås tilskud til målrettede efterafgrøder og hvor der kan opnås tilskud til minivådområder. For at imødekomme dette foreslås det, at nedsætte kravet til 200 kg N.
§6. stk 3. 2)	Etableres minivådområdet med pumpe skal drænoplanet minimum være 50 ha.	Det bør i stedet fremgå, at hvis der søges tilskud til pumpe, skal drænoplanet være på mindst 50 ha.
§8 stk. 2	Tilsagn om tilskud kan ikke omfatte projektarealer, hvor der har været udført en forundersøgelse under et af landdistriktsprogrammerne til projekter om vådområder, lavbundsområder, naturlige vandstandsforhold, og ændret	Det bør beskrives, hvordan en procedure for opgivelse af reservation håndteres. Der bør være mulighed for at kommuner kan frigive arealer, hvor der er gennemført en forundersøgelse, hvis projektet er opgivet eller gennemført

	afvanding, medmindre reservationen opgives.	med et reduceret projektareal. Kravet forhindrer mange minivådområder, som efter kommunernes vurdering vil være hensigtsmæssige.
§8 stk 3.	Tilsagn om tilskud kan ikke gives, hvis minivådområdets drænoiland og projektareal er omfattet af oplandet til vådområder og lavbundsområder under en anden tilskudsordning fra Landbrugsstyrelsen eller anden offentlig myndighed, såfremt minivådområdet forventes at forringe effekten af vådområdeprojektet eller lavbundsprojektet.	Da der er etableret vådområder på næsten alle vandløbsstrækninger i oplande, der afvander til vandområder med indsatsbehov, vurderes det, at dette krav vil blokere for minivådområder i næste hele landet. Det bør ændres, så kravet alene vedrører det direkte opland til vådområder.
Kapitel 4. §10 8)	minimum 80 % af drænoilandet har været et omdriftsareal i et år forud for ansøgning om tilsagn om tilskud.	Kravet til omdriftsprocent bør nedsættes til fx 70 %. I et normalt landbrugslandskab udgør markveje, småbiotoper mv let over 20 %. Kravet umuliggør dermed en lang række gode projekter. Det bør i øvrigt præciseres, at vurderingen af, hvorvidt dette kriterie er opfyldt, er baseret på Landbrugsstyrelsens opgørelse i forbindelse med udarbejdelse af en ansøgning. Ansøger har ikke mulighed for at sikre eller kende den faktiske arealanvendelsen (omdrift) på nabobedrifter.
Bilag 3	Etableres minivådområdet med pumpe skal drænoilandet minimum være 50 ha.	Det bør i stedet fremgå, at hvis der søges tilskud til pumpe, skal drænoilandet være på mindst 50 ha.

Med venlig hilsen

Erik Jørgensen